

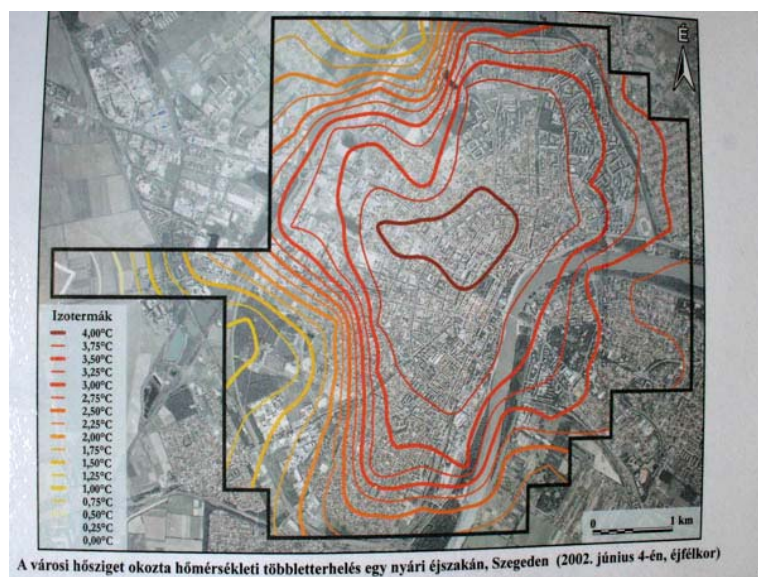
<http://szegedma.hu/2008/07/23/szeged-zold-szigetek-a-betonrengetegben/>

Szeged: zöld szigetek a betonrengetegben

[Arany Mihály](#)

2008. Július 23., Szerda

Fotók: Gémes Sándor

A felmelegedés általános jelensége után, melyről [nemrég írtunk összefoglalót](#), most Szegedre koncentrálunk. Nagyvárosok bel- és külterülete között mértek már 7, sőt nyugodt időjárási körülmények között 12 °C különbségeket is az esti órákban. A megoldást a zöldterületek jelenthetik: akár egy fasor is képes bizonyos körülmények között 2-4 fokos különbséget előidézni a lokális klímában - tudjuk meg Unger Jánostól, a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék vezetőjétől.

Az Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék vezetője és munkatársai az elmúlt évtizedben

készített két nagyszabású vizsgálatuk során azt figyelték meg, hogy a külterületekhez képest mennyivel melegebbek a város különböző részei.

A meleg nagyváros

A város köztudottan melegebb, mint környezete, hogy mennyivel, az függ az éppen aktuális időjárási viszonyok mellett a város beépítettségétől, a természetes, zöldfelületek - parkos részek - arányától. A különbség a legjobban a kora esti órákban, naplemente után három-négy órával mérhető - tudjuk meg Unger Jánostól. Ekkor kezd ugyanis lehűlni a felszín és a levegő. A város külterületén gyorsabb a lehűlés, mert nyitottabb a terület, szabadabb a kisugárzás, tehát az energiaveszteség az égbolt felé. „A belterületeken viszont szabdalt a felszín, így részben a falfelületekre ér a sugárzás, ahonnan visszasugárzódik, tehát maga a hőveszteség az égbolt felé, ami a hűlést okozza, lényegesen kisebb” - magyarázza a tanszékvezető, és hozzáteszi: így akár 7 °C-kal is melegebb lehet a belvárosban kialakuló úgynevezett hősziget.

A város magasabb esti hőmérséklete akadályozza a szervezet nyugodt éjjeli pihenését. Az ember normális testhőmérséklete 37 °C. Ha már 30 °C felett van a külső hőmérséklet, amire a város még ráteszi a maga egy-két fokát, akkor nehezebben működik a szervezet kilégzéssel, párologtatással, verejtékezéssel megvalósuló hőleadó funkciója. Mindez nagyon megviseli az embereket, aki idősebb, beteg, vagy erre érzékeny, annál komoly problémák jelentkezhetnek.

A zöld - fák, bokrok, gyep

„Nem csak arról van szó, hogy egy utca vagy kerület mennyire zárt, a környező zöld - fákkal, gyepel, bokrokkal beültetett - területek hatása ugyanis mindenképpen érvényesül” - emeli ki Unger János. Bár vizsgálatukban nem a zöldterületekre koncentráltak, de a nagyobb természetes felületek hatása kimutatható: a Sancer-tavak, illetve a fűvész kert környéke láthatóan alacsonyabb hőmérsékletet mutatnak.

A fák mindenekelőtt árnyékolnak, „ernyőként” funkcionálnak, illetve párologtatnak, amihez az energiát a környezetből vonják el,

és ezzel is hűtik a levegőt.

Bizonyos fafajok az ismert szén-dioxid-felvételükön túl sokféle szennyeződést is megkötnek: kén-dioxidot, szén-monoxidot, nitrogén-oxidokat és a port. Ezenkívül a fák, bokrok remek zajfogók, az épületek mellett pedig szélvédelmet nyújtanak, így télen a ház energiaháztartását is javítják.

A vízháztartásban is fontos szerepük van: a városi burkolt felületeken ugyanis nagyon gyorsan lefut a csapadék, és a csatornarendszeren keresztül elhagyja a várost, így a víz nem tud jól beszívárogni a talajba, és aztán onnan párologni - ez megint a melegedéshez vezet - mondja a tanszékvezető.

Tanulságok

Mindezek tanulságaként elmondható, hogy érdemes a városokban ésszerű módon minél több fát, illetve gyepet telepíteni. Egyértelmű, hogy egy-egy városi parknak a környezetére is kimutatható hűtő hatása van, ezek a területek nyáron nappal sem melegszenek fel annyira, és este is jobban le tudnak hűlni. Leginkább a gyepfelszín tud jól hűteni azáltal, hogy kialakulhat egy cirkuláció: a füves terület fölötti hideg levegő sétáramlik, a felette levő meleg levegőt megint lehűti, az pedig újra sétáramlik. Már a kisebb parkok hatása is néhány tíz méter távolsáig kimutatható, de nagyobbak esetén ez akár néhány száz méterig is terjedhet.

„A fákra oda kell figyelni, és gondozni kell őket. A túlnőtt, kiöregedett és elkorhadt fákat el kell távolítani” - hangsúlyozza Unger János. Ugyanakkor a kifejtett fák helyére telepített kisebb fáknek - mint [a Gutenberg utca esetében](#) tervezik - évekre, évtizedekre lehet szükségük, hogy pozitív funkciójukat betölthessék, klimatikus szempontból kifejthessék hatásukat. Az utca orientációjától és a fák milyenségétől függően akár 2-4 °C emelkedést okozhat a fasorok kivágása a beépített környezet lokális klímájában bizonyos időjárási helyzetekben - tudjuk meg a tanszékvezetőtől.

Kategóriák: [Tudomány, oktatás](#)

Címkék: [globális felmelegedés](#), [Gutenberg utca](#), [hősziget](#), [lokális klíma](#), [Szeged](#), [Szegedi Tudományegyetem](#), [SZTE](#), [SZTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék](#), [Unger János](#), [zöldfelület](#)